

نقش تهدیدات کلان اقتصادی در الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت با استفاده از رویکرد نظریه پردازی داده بنیاد

دکتر نورالله صالحی آسفیجی^۱

سید علی حسینی ننیز^۲

چکیده:

امروزه دستیابی به رشد و پیشرفت اقتصادی از مهمترین دغدغه های مکاتب اقتصادی و حکومت ها می باشد. برای رسیدن به این اهداف، مکاتب اقتصادی و روشنفکران هر جامعه با توجه به نحله فکری خودشان و متناسب با نیازها و شرایط جامعه، اقدام به طراحی الگوهای توسعه و پیشرفت اقتصادی کرده اند. هدف از این پژوهش رسیدن به الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت در حوزه های مختلف اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی موانع و تهدیداتی است که وجود دارد. در این راستا می خواهیم به وسیله ی سه تهدید ملی شامل: تهدید ربا در اقتصاد ایران، تهدید حاکمیت دلار و تهدیدات جمعیتی و با توجه به روش نظریه پردازی داده بنیاد آن ها را بررسی کنیم. در این تحقیق با استفاده از روش داده بنیاد به نتایجی می خواهیم برسیم که نشان می دهد برای پیاده سازی الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت در بحث اقتصاد مقاومتی تهدیدات سه گانه ای وجود دارد که با استفاده از آموزه های اسلامی و الهی و همچنین پیاده سازی اقتصاد مقاومتی می توانیم به بررسی ابعاد و مولفه ها و در نهایت به تبیین این الگو پیشرفت اقتصادی پرداخته شود.

واژگان کلیدی: الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت، تهدیدات ملی، اقتصاد مقاومتی، نظریه پردازی داده بنیاد

مقدمه

با ورود انقلاب اسلامی ایران به سومین دهه حیات خود و با پشت سر گذاشتن بحران ها و مشکلات متعدد در اوایل انقلاب و با ریشه دواندن این نهضت در فضای سیاسی و اقتصادی منطقه، نیاز به برنامه و الگویی جامع و جهان شمول برای توسعه و پیشرفت پایدار و همه جانبه در زمینه های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و... احساس می شد. وجود اقتصادی کارا در هر کشوری زندگی بهتر برای اکثر مردم آن کشور را نتیجه می دهد، بنابراین همه ی کشورهای جهان

^۱ استادیار و عضو هیئت علمی گروه اقتصاد دانشکده مدیریت و اقتصاد دانشگاه شهید باهنر salehinoor@gmail.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه شهید باهنر کرمان (نویسنده مسئول) alihosseini@gmail.com

هفتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ از الگوی پایه به سوی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ نوزدهم و بیستم اردیبهشت ماه ۱۳۹۷

به دنبال رسیدن به اقتصادی کارا هستند. برای دستیابی به یک اقتصاد کارا باید شرایط معیشتی، اجتماعی، فرهنگی و سایر شرایط کشور در نظر گرفته شود. بنابراین هر کشوری بسته به شرایط خود باید الگوی اقتصادی مناسبی را برای خود انتخاب یا طراحی کند. کشور ما ایران نیز از این قاعده مستثنی نیست و برای تعیین الگوی اقتصادی مناسب در مقابل با تهدیدات ملی اقتصادی کشور دو حالت پیش رو دارد، یا باید یک الگوی از پیش طراحی شده توسط سایر کشورها را انتخاب کند یا الگوی اقتصادی جدیدی را بر مبنای شرایط خود طراحی کند. امروزه دستیابی به رشد و پیشرفت اقتصادی از مهمترین دغدغه های مکاتب اقتصادی و حکومت ها می باشد. الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، مفهومی است که در راستای رسیدن به تمدن نوین اسلامی و در حوزه اقتصاد توسط حضرت آیت الله خامنه ای مطرح گردیده شده است. نگاه "الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت" مفهومی است که در سال های گذشته در برابر الگوهای توسعه غربی و با رهنمودهای مقام معظم رهبری مطرح شده است. در واقع این الگو از بخش ثابت منابع اسلامی استنباط شده و نشان دهنده مسیر تمدن اسلامی است که در این صورت الگوی مزبور الهام بخش برای جهان اسلام خواهد بود. در سایه درایت و هوشیاری مقام معظم رهبری، چند سالی است که اندیشمندان حوزه و دانشگاه و همچنین صاحب نظران پر تجربه و نیروی جوان و فکور کشور در جهت تحقیق و گفتمان پردازی و تدوین مفاهیم، مبانی و ارکان الگویی به نام "الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت" قدم های مناسبی برداشته شده است. در ابتدا به معرفی کلمه پیشرفت و چرا اینکه این کلمه استفاده شده است پرداخته می شود و در ادامه نیز این الگو به صورت کامل شرح و بسط داده می شود.

-مفهوم پیشرفت

واژه پیشرفت معادل واژه توسعه در ادبیات علمی کلاسیک و مرسوم است. توسعه ترجمه کلمه development است و از ادبیات علمی غرب به عاریت گرفته شده است. در این ادبیات توسعه یافتگی و راهبردهای توسعه مبتنی بر دنیسم، شکاکیت یا انکار خدا، اصالت ماده، اصالت فرد، اصالت تجربه و تفسیر خاصی از سعادت انسان و جامعه، تفسیر و تعیین می شود. علت انتخاب واژه پیشرفت به جای توسعه، احتراز از بار بینشی و ارزشی همراه واژه توسعه است. مقام معظم رهبری در این باره می فرمایند: آنچه که من می خواهم اضافه کنم، این است که اولاً کلمه ی پیشرفت را ما با دقت انتخاب کردیم؛ تعمداً نخواستیم کلمه توسعه را به کار ببریم. علت این است که کلمه توسعه، یک بار ارزشی و معنایی دارد؛ التزاماتی با خودش همراه دارد که احیاناً ما با آن التزامات همراه نیستیم (مقام معظم رهبری، ۸۹/۱۰/۹). در تعریفی عام که بر اساس همه بینش ها و منش ها درست است، پیشرفت عبارت است از فرایند حرکت از وضعیت موجود به سمت وضعیت مطلوب. بر این اساس، الگوی پیشرفت باید مشتمل بر سه امر باشد:

الف) تحلیل وضعیت موجود

ب) تبیین وضعیت مطلوب

ج) راهبرد حرکت از وضعیت موجود به مطلوب

هفتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ از الگوی پایه به سوی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ نوزدهم و بیستم اردیبهشت ماه ۱۳۹۷

الگوهای پیشرفت، دست کم در یکی از این سه مورد با یکدیگر اختلاف دارند و یکی از دلایل اصلی اختلاف نیز جهان بینی حاکم بر این الگو هست؛ چیزی که از آن با عنوان متاپارادایم الگوهای توسعه یاد می شود. برای نمونه، اگر همچون مکتب لیبرالیسم معتقد به دئیسم، اصالت ماده، اصالت تجربه، اصالت فرد و... شویم، پیشرفت را به گونه های مختلفی معنا خواهیم کرد و بر اساس مبانی معرفت شناختی و هستی شناختی اسلامی نیز به مفهوم دیگری از پیشرفت خواهیم رسید. پس پیشرفت را می توان برنامه ای هدفمند در جهت حرکت از وضعیت موجود به وضعیت مطلوب دانست. با توجه به تفاوت جوامع مختلف در وضعیت موجود و با عنایت به این نکته که وضعیت مطلوب هر جامعه متناسب با مبانی معرفتی، فرهنگی، فلسفی، اخلاقی و ایدئولوژیک آن جامعه تعریف می شود، می توان ادعا کرد که وضعیت مطلوب جوامع مختلف با هم متفاوت است. به عبارت دیگر پیشرفت یک معنای جهان شمول و همه جا صادق ندارد و شرایط فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، ارزش ها و در یک کلام شرایط زمانی و مکانی در آن موثر است. نادیده گرفتن این واقعیت می تواند به بروز ناهنجاری ها و تناقض هایی در جوامعی که به کپی برداری از الگوهای پیشرفت سایر کشورها - بدون توجه به شرایط بومی کشور محل اجرای الگوی پیشرفت - می پردازند، منجر شود (میر معزی، ۱۳۸۹). بی تردید پیاده سازی الگوهای پیشرفت بدون لحاظ مقتضیات اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی جوامع، به نتایج و چشم اندازهای مطلوب رهنمون نخواهد شد. این نکته ما را همگام با بیانات مقام معظم رهبری به این اصل اساسی رهنمون ساخته است که "پیشرفت برای همه کشورها و همه جوامع عالم، یک الگوی واحد ندارد. پیشرفت در کشور ما - با شرایط تاریخی ما، با شرایط جغرافیایی ما، با اوضاع سرزمینی ما، با وضع ملت ما، با آداب ما، با فرهنگ ما و با میراث ما - الگوی ویژه خود را دارد."

- مفهوم الگو

الگو، معادل کلمه مدل در زبان انگلیسی است. یک مدل، یک الگو، طرح معرفی یا تشریح است که برای نشان دادن هدف اصلی یا کارکرد یک موضوع، سیستم یا مفهوم در نظر گرفته شده است. مدل ها می توانند دو نوع کارکرد توضیحی را که اساسا متفاوتند، انجام دهند: از یک سو، یک مدل می تواند توضیحی از یک بخش انتخاب شده از جهان باشد (سیستم هدف). بسته به طبیعت هدف، اینگونه مدل ها یا مدل های پدیده ها هستند و یا مدل های داده ها. از سوی دیگر، یک مدل می تواند یک نظریه را توضیح دهد؛ از این جهت که قوانین و اصول موضوعه ی آن را تفسیر کند. این دو مانع الجمع نیستند؛ زیرا مدل های علمی می توانند هر دو کارکرد را در یک زمان داشته باشند. در ادبیات علمی متعارف، مدل های داده ها و پدیده ها برای توصیف و تبیین پدیده ها یا داده های مربوط به واقع خارجی به کار می روند. بدیهی است این مفهوم از الگو یا مدل نمی تواند در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت مقصود باشد؛ زیرا این الگو برای توصیف و تبیین وضع موجود در ایران نیست بلکه برای تغییر و اصلاح آن است (میر معزی، ۱۳۸۹).

الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، یک الگو با کارکرد هنجاری است؛ یعنی ساختاری است که به توضیح نظریه اسلامی ایرانی پیشرفت، که باید ایجاد شود، می پردازد. طراحی و تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت به عنوان نقشه راه کلان و جامع برای رشد و تعالی ملت ایران در پرتو خودباوری عمیق فرهنگی و ملی و بر مبنای نگرش اسلامی ناب، اساسی ترین و

هفتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ از الگوی پایه به سوی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ نوزدهم و بیستم اردیبهشت ماه ۱۳۹۷

پیچیده ترین راهبردی است که نظام جمهوری اسلامی ایران با هدایت الهام بخش رهبری حکیم و فرزانه انقلاب آن را دنبال می کند. طراحی و تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت بزرگترین و پیچیده ترین کار علمی و راهبردی است که پیش روی نخبگان و صاحب نظران جامعه ما قرار دارد. پیش فرض های اساسی این فکر (ایده) این است که اولاً الگوهای کنونی توسعه نمی توانند پاسخ گوی نیازها و آرمان های ما باشند، ثانیاً اسلام دارای ظرفیت فکری لازم برای پشتیبانی و ارائه الگوی پیشرفت می باشد، ثالثاً ظرفیت علمی و راهبردی ایران در حدی است که می تواند الگوی پیشرفت خود را، خود طراحی و تولید کند.

در این میان الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت کلان ترین و جامع ترین راهبرد ارائه شده توسط مقام معظم رهبری است که به گونه ای جامع و بنیادین، نقشه راه پیشرفت را ترسیم می کند. اما نکته مهم این است که پیوند سایر راهبردهای ارائه شده توسط معظم له از قبیل اصلاح سبک زندگی، سیاست های اقتصاد مقاومتی، تحول در علوم انسانی و... با این راهبرد کلان و جامع، هم از جنبه نظری و هم از جنبه علمی باید تبیین گردد تا از پراکندگی در سمت و سوی پیگیری این راهبردها، پیشگیری شود.

بیان مسئله

با توجه به مسائل گفته شده سوالاتی از قبیل اینکه آیا اقتصاد مقاومتی زمینه ساز الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت برای مقابله با تهدیدات ملی مذکور اقتصاد کشور می باشد؟ و اینکه راه حل این مشکل چیست و چگونه و با اجرای چه سیاستهای اقتصادی میتوان به الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت در حوزه ی اقتصاد برسیم؟ آیا می توان تهدیدات ملی گفته شده را بگونه ای حل کرد که با توجه به راهبرد اقتصاد مقاومتی از آن ها در جهت پیشرفت الگوی اسلامی-ایرانی استفاده نمود؟ نقش دولتمردان و همچنین دانشگاهیان در این راه چیست؟ اگر پیشرفت اقتصادی، شاخ های از "علم اقتصاد" است، دیگر چه نیازی به قید "اسلامی" دارد؟ اگر قائل به پیشرفت اقتصادی اسلامی هستیم، آنگاه نقش دانشگاه ها در نظریه پرداز یها و الگوسازی های آن چیست؟ آیا می توان این تهددات را به فرصت تبدیل کرده و از آنها در راستای پیشرفت بهره برد؟

پیشینه ی تحقیق

در باب اقتصاد مقاومتی و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، از زمان مطرح شدن این مفاهیم تاکنون افراد زیادی به تبیین و تشریح آنها پرداخته اند. زریباف (۱۳۹۱) به مبانی، مدل مفهومی و الزامات الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت پرداخته و بر اساس آیه ۲۲ سوره ملک به این نتیجه رسیده است که الگو نقشه جامع برای حرکت در مسیر الهی است و حرکت بر دو رکن اساسی استوار است: شناخت صراط مستقیم و قرار گرفتن در آن؛ همچنین پیشرفت نیز به منزله «گسترش ظرفیت» میباشد و ظرفیت لازم برای پیشبرد این الگو در «عدالت ولایی» میباشد. چرا که عدالت تنها ارزش مطلق فطری قانون-پذیر و قابل اندازه گیری است. نوروزی فیروز (۱۳۹۱) به تبیین نقش انقلاب اسلامی و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در تحقق تمدن اسلامی پرداخته است. وی برای اثبات این امر، به ظرفیتهای انقلاب اسلامی برای تمدنسازی و سازه مند شدن مانند جایگاه ولی فقیه در جامعه اسلامی، همبستگی بین مردم و ولی فقیه، احساس یگانگی بین مردم،

هفتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ از الگوی پایه به سوی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ نوزدهم و بیستم اردیبهشت ماه ۱۳۹۷

تولید فکر و پرورش انسان توجه نموده و با ارائه الگوهایی از کشورهایمانند ترکیه و مالزی نشان داده است که دستیابی به الگوی بومی محدود به ایران نیست. خاندوزی (۱۳۹۲) رویکردهای ناظر بر اسلامیت الگوی پیشرفت را مورد بررسی قرار داده و برای این امر هفت رویکرد در نظر گرفته است: رویکرد مبتنی بر محور «مسلمین»، رویکرد مبتنی بر پیرایش الگو، رویکرد مبتنی بر روش الگو، رویکرد مبتنی بر زمینه الگو، رویکرد مبتنی بر گوهر الگو، رویکرد مبتنی بر ابعاد الگو و رویکرد مبتنی بر تأسیس الگو. وی در بررسی هر یک از رویکردها در نهایت به این نتیجه میرسد که نزاع میان رویکردهای هفتگانه به دلیل ماهیت کنکاش علمی، فرجام فریب الوقوعی ندارد. بنابراین باید در مسیر تدوین الگو یکی از رویکردهای مذکور که غنا و مقبولیت را دارا میباشد، محور قرار گیرد و از تشتت رویکردی پرهیز گردد. همچنین اسدی (۱۳۹۳) در مقاله خود به مقوله اقتصاد مقاومتی در چارچوب نظام اقتصاد اسلام پرداخته است. در این مقاله منظور از نظام اقتصادی، به کارگیری قواعد اقتصادی نظام الهی بوده و با استفاده از ابزارهای اقتصادی وظیفه تأمین، توزیع و مصرف نیازهای جامعه را بر عهده دارد. نظام اقتصادی شامل سه بخش عمده «مکتب اقتصادی»، «نهادهای مرتبط با اقتصاد» و «علم اقتصاد» میشود. هدف نظام اقتصاد اسلامی در سطح کلان، افزایش ثروت جامعه و «رفاه عمومی» است. با این نگاه میتوان گفت اقتصاد مقاومتی محصول اقتصاد اسلامی است که در شرایط بروز ناملازمات، حوادث، بحرانها یا در مسیر اهداف، پویا و پایدار به تخصیص بهینه منابع می پردازد. از این رو اقتصاد اسلامی لزوماً اقتصاد مقاومتی است. زیرا اقتصاد در یک نظام اسلامی ظرفیتهای و قابلیت های علم اقتصاد و مکتب اقتصاد را توأمان دارد و از نهادهای اجتماعی و اقتصادی مناسب هم بهره مند میباشد دادگر (۱۳۸۷) در مقاله ای با عنوان: شکاف کشورهای اسلامی و عملکرد کشورهای مسلمان می نویسد علیرغم این که گروهی از منتقدان عقیده دارند که علت توسعه نیافتگی کشورهای اسلامی، توجه و تفکر دینی و اسلامی است، علل توسعه نیافتگی این کشورهای عمدتاً به اندیشه و کارکرد شهروندان، دولت مردان و عالمان آنها ارتباط دارد، نه به آموزه های دینی و اسلامی. وی معتقد است که کارکرد جامعه و حکومت صدر اسلام نمونه ای تجربی از توسعه موفق اسلامی است. او سپس با ذکر مواردی از دیدگاههای اقتصاددانان توسعه مانند هیگینز، استیگلیتز و دیگران در مورد جهان شمول نبودن تئوریهای توسعه و مفید نبودن نظریات توسعه کشورهای پیشرفته برای کشورهای در حال توسعه، به ضرورت تدوین تئوری های بومی توسعه که به اعتقاد وی، تئوری های دینی و اسلامی زیر مجموعه آن هستند، می پردازد. دادگر در جای دیگری از مقاله خود می نویسد حتی اگر بنا به نظر تقلیلگرایان ثابت شود که رشته ای به نام علم اقتصاد اسلامی وجود ندارد و تنها مکتب و نظام اقتصادی برای دین قابل تصور باشد، می توان ادعا و ثابت کرد که ابعاد و چارچوب هایی برای توسعه اقتصادی از منظر دین و اسلام به طور خاص وجود دارد که با چارچوبهای مشابه در اقتصاد متعارف قابل رقابت است. وی بر این باور است که مقوله توسعه در خود اقتصاد متعارف نیز خاستگاهی نهادی و هنجاری دارد و آموزه های دینی و اسلامی مملو از گزاره های مربوطه است. چپرا در کتاب خود با عنوان: اسلام و توسعه ی اقتصادی (۱۹۹۳) ضمن طرح ادعای جوامع سکولار در پای بندی توسعه توأم با عدالت بدون توجه به توسعه اخلاقی، فرضیه اصلی خود را چنین مطرح م یکنند که توسعه مادی همراه با عدالت بدون تکامل معنویت ممکن نیست. چرا که به اعتقاد وی توسعه همراه با عدالت نیازمند استفاده کارآ و عادلانه از همه منابع است و عدالت و کارآیی بدون وجود معنویت در تعقیب اهداف اقتصادی نه تعریف شده است و نه عملی خواهد بود (ص ۴۷). بهره بیشتر از حداکثر میزانی است که قوانین مربوط به انواع مختلف قرض معین کرده است. به تدریج، در مقابل مفهوم بهره قراردادی، مفهوم جدیدی معرفی شد که بر درآمد حاصل از سرمایه و از جمله پول، مادامی که سرمایه در

هفتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ از الگوی پایه به سوی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ نوزدهم و بیستم اردیبهشت ماه ۱۳۹۷

دست صاحب خود است، دلالت دارد. این درآمد (بهره طبیعی) نام می‌گیرد (بوم باورک، ۱۸۸۸). از نقطه نظر اقتصادی و طبیعی، ماهیت وجودی بهره قراردادی، ریشه در بهره طبیعی دارد و تئوریهای بهره، از آغاز اندیشه فیزیکی‌راسی تاکنون، به تبیین مفهوم بهره طبیعی و چگونگی شکل‌گیری آن در نظام بازار اختصاص دارد (دستجری، ۱۳۹۲). همچنین بنابر نظریه انگدال، در چنین شرایطی سیاست آمریکا به رویکرد نظامی متمایل گردید تا با تسلط بر منابع نفتی خاورمیانه و حفظ خرید و فروش نفت در عرصه دلار مانع از فروپاشی هژمونی دلار بر اقتصاد جهانی گردد. از دید انگدال، این وجه مشخصه‌ی این دوره است که با حمله‌ی آمریکا به عراق در ۱۹ مارس سال ۲۰۰۳ برگشت‌ناپذیر گشت. سیستم بانکداری به این وضعی که الان در ایران است، این وضع، وضع طاغوتی است. ربا در اسلام حرام است؛ در قرآن اعلام به حرمت شده است: کسی که ربا بخورد، ربا بگیرد - در اسلام، در قرآن گفته شده است که جنگ با خدا می‌کند! این سیستم باید متحول بشود. سیستم بانکی باید عوض بشود و ما امیدواریم که با همت همه کارمندان و کارگران اینطور مسائل حل بشود. اگر این مسائل حل نشود، فرهنگ ما همان فرهنگ باشد، وزارتخانه‌های ما همان وزارتخانه‌ها باشد، افراد وزارتخانه‌ها باز همان باشند، ادارات ما باز همان ادارات باشد، و مردم ما باز همان افکار را داشته باشند که در زمان طاغوت داشتند، من خوف این را دارم که شکستی به ما وارد بشود که دیگر جبران نتوانیم بکنیم. باید همه با هم، همه مکلفیم - تکلیف تکلیف خدایی است - همه مکلفیم که اسلام و کشور را نجات بدهیم (صحیفه امام خمینی ره).

معرفی تهدیدات ملی اقتصاد ایران

(۱) تهدیدات جمعیتی

در دنیای امروز که رشد و توسعه کمی و کیفی از رشد قابل ملاحظه‌ای برخوردار است، هیچ پیشرفت موفقیت آمیزی بدون برنامه ریزی و مدیریت صحیح منابع ممکن نیست و برنامه ریزی نیز خود به شدت به متأثر از داده‌ها و اطلاعات دقیقی است که باید در اختیار برنامه ریزان جامعه قرار گیرد. پیری جمعیت در سال‌های اخیر نگرانی‌هایی را در میان سیاست‌گذاران حوزه‌های مختلف به دنبال داشته است. این در حالی است که سهم هزینه‌های سلامت در تولید ناخالص داخلی کشورهای مختلف جهان نیز پیوسته در حال افزایش بوده است. برخی از نظریه‌های اقتصادی، رشد اندک بهره‌وری در بخش سلامت را دلیلی بر افزایش سهم آن بخش در اقتصاد می‌دانند. با توجه به نامتوازن بودن و پیش‌بینی رشد بیشتر هزینه‌های سلامت در ایران با توجه به افزایش تعداد افراد کهنسال، ادامه روند کنونی را می‌توان یکی از تهدیدات بخش سلامت ایران در دهه‌های آینده دانست. مهم‌ترین راهکار برای پیشگیری از آثار منفی رشد نامتوازن، افزایش بهره‌وری در بخش سلامت خواهد بود. آنچه موجب شده تهدید ملی جمعیت در ایران در اولویت نظام نباشد این است که تصور می‌شود این تهدید در آتی بسیار دور به وقوع خواهد پیوست یا دولت توان اقتصادی مداخله و مدیریت آن را خواهد داشت.

(۲) تهدیدات حاکمیت دلار

حاکمیت کشورها ابعاد مختلفی دارد و در عرصه حاکمیت اقتصادی، حاکمیت پولی از اهمیت بسیار برخوردار است. حاکمیت پولی، جلوه‌های گوناگونی دارد که از جمله آنها می‌توان به این موارد اشاره کرد: حق انحصاری ضرب سکه و

هفتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ از الگوی پایه به سوی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ نوزدهم و بیستم اردیبهشت ماه ۱۳۹۷

نشر اسکناس، تعیین ارزش پول ملی (نسبت به سایر ارزها)، وضع و اعمال مقررات کنترل ارزی، نظارت بر موسسات مالی، کنترل نقدینگی و اعمال مجازات های اقتصادی؛ سپس به تشریح قوانین مختلفی که بر تعهدات پولی قابل اعمال هستند پرداخته می شود. در پایان به این نکته خواهیم پرداخت که تنها محدودیتی که به حاکمیت پولی کشورها وارد شده، همان تعهدات ناشی از عضویت در صندوق بین المللی پول است که آن نیز نتیجه توافق قراردادی کشورهاست و هر زمان بنا به تصمیم عضو صندوق قابل رفع می باشد. حاکمیت دولت ها ابعاد مختلفی دارد و اگرچه همگی تابع قواعد کلی حقوق بین الملل هستند، ولی هر یک از آنها محتاج بررسی و تحلیل جداگانه است تا به این ترتیب دامنه و حدود اختیارات دولت ها در آن عرصه مشخص گردد. یکی از این جنبه های حاکمیت، حاکمیت پولی است. حاکمیت پولی، خود نیز پرتویی از حاکمیت اقتصادی دولت هاست. برای درک این مفهوم، لازم است ضمن بررسی مبانی و ریشه های آن، به تحلیل عملکرد یکسان کشورها که پایه ی یک نظام عرفی را تشکیل می دهد نیز پرداخته شود. البته همان گونه که سایر ابعاد و جلوه های حاکمیت دولت ها مورد تحدید قرار گرفته، حاکمیت پولی دولت ها نیز محدود شده است.

برتون وودز بزرگترین خیانت به بشریت:

زمانی که کشورهای اروپایی و مستعمرات آنها درگیر جنگ بودند، آمریکا از صحنه جنگ جهانی به دور بود. به همین دلیل توانست در کنفرانسی پایه حاکمیت دلار را ایجاد کند. قرار شد دلار آمریکا برحسب طلا سنجیده شود و همه کشورهای دیگر پولشان را برحسب دلار بسنجند. بعد از این جریان، آمریکا در بازسازی اروپا شرکت کرد و مداخلاتش را در شرق آسیا تشدید کرد و دلار به عنوان پول کاملا تبدیل پذیر و دارای پشتوانه طلا در جهان جا افتاد. دلار در معاملات بین الملل وسیله مبادله بود و در اقتصادهایی که تورم بالایی را تجربه می کردند نقش ذخیره ارزش را داشت. همچنین در پرتفوی بسیاری از پرتفوداران وجود داشت برای اینکه آنها بتوانند از عایدات محدود نوسانات دلار در پورتفوی خود استفاده کنند. بنابراین اعتبار و اهمیت دلار پس از جنگ جهانی دوم به این دلایل بود.

به خاطر اعتبار و جایگاهی که دلار بدست آورده بود آمریکا دلار بسیار زیادی انتشار کرد و تحت عنوان طرح مارشال به بازسازی اروپای جنگ زده پرداخت و بسیار ولخرجی کرد! در خاورمیانه و جنگ ویتنام شرکت کرد؛ اما چون در جنگ ویتنام شکست خورد به حیثیت اش صدمه وارد شد، در این هنگام ولخرجی هایش خودش را نشان داد و دلار آمریکا در معرض کاهش ارزش قرار گرفت. در نتیجه کشورهایی که ارزش پولشان با دلار سنجیده می شد، پولشان در مقابل دلار مرتبا تقویت می شد در نتیجه رقابت پذیریشان کاهش می یافت؛ بنابراین مجبور بودند برای ثابت نگه داشتن ارزش دلار، دلار بیشتری بخرند. در نتیجه کشورها دلارهای عظیمی در دست داشتند که آمریکا طبق تعهد باید به ازای دلار طلا تحویل آنها می داد. با کاهش ارزش دلار و هجوم کشورها برای تبدیل آنها، در سال ۱۹۷۱ نیکسون، رئیس جمهور آمریکا رابطه دلار با طلا را قطع کرد. و قتی یورو به عنوان پول واحد اتحادیه اروپا مطرح شد، ممکن بود رقیب دلار شود اما در سالهای اخیر با توجه به مشکلاتی که برای یورو ایجاد شد، یکه تازی دلار هنوز وجود دارد. در سال ۱۹۷۳ افزایش قیمت نفت صورت گرفت، که بسیاری گفتند شوک عرضه بود. در نتیجه تورم پولی پدیدار گشت. بحث این است که این اتفاق حاصل انحصار یا کارتلی بود که اوپک ایجاد کرده بود. همچنین تحلیل هایی بود که می گفتند؛ این نقشه خود آمریکایی هاست، دلارهایی که بدست کشورهای صادر کننده نفت رسید باعث شد که آنها در بانک های آمریکایی سرمایه

هفتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ از الگوی پایه به سوی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ نوزدهم و بیستم اردیبهشت ماه ۱۳۹۷

گذاری کنند، که به این ترتیب دلارها به آمریکا بازگشت. یا این دلارها را به پول خود تبدیل کرده و در بودجه بگذارند و خرج کنند! و یا بعد از گذاشتن در بانک های آمریکا، به کشورهای دیگر وام بدهند. کشورهایی هم نتوانستند وام ها را پس دهند و بحران بدهی ها به وجود آمد و به این ترتیب گویی اقتصاد دنیا دلاری شد.

۳) تهدیدات ربا در اقتصاد ایران

روح حاکم بر قانون عملیات بانکی بدون ربا استقرار نظام پولی و اعتباری بر مبنای حق و عدل به منظور تنظیم گردش صحیح پول و اعتبار است. مهمترین ویژگی این قانون تغییر نظام تجهیز و تخصیص منابع و معرفی عقود مشارکتی و مبادله ای و حذف ربا از نظام بانکی و جایگزین نمودن نرخ سود است. فرضیه، اساسی این مقاله آن است که گرچه با اجرایی شدن قانون از سال ۱۳۶۳ شکل ظاهری آن در عمل حفظ شد و چهارچوب قانون در قالب قرارداد ای رسمی منعقد بین بانکی و مشتری نیز کم و بیش رعایت گردید، اما تعیین نرخ سود علی الحساب که در واقع حداقل نرخ تضمینی از قبل تعیین شده بر ای سپرده های مدت دار بود از یک طرف و نرخ ثابت تعیین شده در ارائه تسهیلات مشارکتی و صورتی شدن قرارداد ای منعقد (فروش اقساطی، مشارکت مدنی، سلف و سایر عقود) در عمل موجب شد تا در واقع قانون به درستی اجراء نشود. به نظر ما، نظام بانکی فعلی که از ادغام ۳۶ بانک های ربوی دوران قبل از انقلاب ایجاد شده مناسب اجر ای معاملات مصرح در قانون نیست و در اجراء شکل ربوی به خود گرفته است. نتایج این تحقیق تحلیلی نشان می دهد که ربوی شدن نظام بانکی و انحراف از اجر ای قانون عملیات بانکی بدون ربا موجب رشد شدید معوقات بانکی شد. همچنین ربا یکی از عوامل اصلی بروز بحران های اقتصادی در جهان و افزایش بیکاری و کاهش رشد اقتصادی کشورها بوده است. اما از نظر سیاست پولی آنچه که باید اتفاق بیافتد این است که مدیریت عالی بانک مرکزی باید به اجرای قانون عملیات بانکی بدون ربا ایمان داشته باشد. ایمان داشتن به مراتب بیشتر از پذیرش لفظی و زبانی است. سیاست پولی متناسب با اقتصاد ربوی در جامعه ای که قانون مصوب مجلس آن در خصوص نظام بانکی مبتنی بر غیر ربا است، کارکرد ندارد. نمی شود گفت که ما قانون بانکداری بدون ربا داشته باشیم و در عین حال نوع سیاست های پولی ما به منظور کنترل حجم نقدیگی و پول و اعتبارات به مثابه کشورهایی باشد که در آنها ربا ممنوع نیست. تا زمانی که این نکته مهم در نظام پولی ایران مرتفع نشود ما از طریق سیاست پولی نه تنها مشکلات اقتصادی را حل نخواهیم کرد بلکه بر مشکلات اقتصادی موجود خواهیم افزود.

مفهوم اسلامی بودن الگو

الگوی اسلامی پیشرفت، الگویی است که مبتنی بر مبانی معرفت شناختی و هستی شناختی اسلامی و در چهارچوب حقوق و اخلاق اسلامی باشد. تفاوت در این مبانی و چارچوب ها، موجب تفاوت در تبیین و تحلیل وضعیت موجود و وضعیت مطلوب و راهبردها می شود. برای نمونه به برخی از این تفاوت ها بین لیبرالیسم و اسلام اشاره می شود: در هستی شناسی اسلامی، واقعیت به دو قسم مادی و مجرد تقسیم می شود و جهان از دو نظام علی و معلولی مادی و مجرد

هفتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ از الگوی پایه به سوی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ نوزدهم و بیستم اردیبهشت ماه ۱۳۹۷

تشکیل شده است که با یکدیگر هماهنگند و تدبیر هر دو به دست خداوند متعال انجام می شود. اما در لیبرالیسم واقعیت مجرد وجود ندارد. اصالت ماده، نتیجه اصالت تجربه حسی است که تجربه گرایان به آن معتقدند و نوع و قلمرو موضوع مورد شناخت را تعیین می کند. در مبانی معرفت شناختی، لیبرالیسم معتقد به تجربه گرایی است. تجربه گرایان در مورد تجربه «جان لاک^۳»، ابزار شناخت و قلمرو هر یک با یکدیگر اختلاف دارند؛ برای مثال حسی را ابزار شناخت دانسته و معتقد است عقل بر روی شناخت های حسی تأمل عقل را ابزار شناخت تصورات مجرد مانند: «هیوم» می کند (۸۴۱-۸۴۲). (راسل، ۱۳۷۳، عدد، و حس را ابزار شناخت واقع خارجی می دانست). جیمز کرن فیبل من^۴، ۱۳۷۵، کاپلستون^۵، ۱۴۳-۱۴۵ (۱۳۷۵) در فلسفه اسلامی ابزارهای شناخت عبارتند از: حس و عقل و قلب. ادراکات شهودی که به وسیله قلب درک می شود و عقل تصدیقات و مفاهیم ثانویه فلسفی و منطقی را درک می کند و حس، زمینه ساز درک مفاهیم حسی است. (مصباح، ۲۱۰-۲۴۳ (۱۳۷۶). در خداشناسی، لیبرالیسم معتقد به اصل دئیسم است. بر اساس فلسفه دئیسم، خداوند منشأ جهان هستی است و طبیعت را بر اساس قانونمندی هایی، چنان به وجود آورده است که به صورت خودکار به حیات خود ادامه می دهد. در این بینش، خداوند پس از خلقت، به هیچ وجه در امور جهان دخالت نمی کند؛ زیرا قوانین طبیعی که به وسیله آفریدگار در طبیعت گنجانده شده، چنان امور را پیش می برد که بهترین وضعیت به وجود می آید (نظام احسن). البته قانونمندی، ویژه طبیعت نیست و قوانین معتبر جاودانی و جهانی بر کلیه پدیده های اجتماعی نیز مسلط است. در این فلسفه، خداوند مانند ساعت سازی است که پس از ساختن ساعت و راه اندازی اش، آن را رها می کند. بدین ترتیب، خداوند در چهره معماری بازنشسته نمایان می شود؛ معماری که پس از خلقت، کناری رفته، تنها به نظاره ساختمان باشکوهی که آفریده است، بسنده می کند (گلدمن، ۱۳۷۵). کاپلستون، ۱۳۷۶ روشن است که انکار خداوند یا قائل شدن به عدم دخالت او در جهان هستی پس از آفرینش آن، مخالف نگرش اسلامی است. در نگرش اسلامی، خداوند متعال حکیم (آل عمران / ۶۲)، مدبر (السجده / ۵)، محیی (روم / ۵۰)، مالک (آل عمران / ۱۰۹)، ملک (طه / ۱۱۴)، ربّ (انعام / ۱۶۴)، حافظ (هود / ۵۷)، مراقب (احزاب / ۵۲)، قیوم (بقره / ۲۵۵) مایشاء (هود / ۱۰۷)، هادی (طه / ۲۰) و رزاق (زمر / ۵۲) است. از دیدگاه قرآن، خداوند نه تنها آفریننده و مالک جهان است، بلکه پرورش دهنده و نگاهدارنده آن نیز به شمار می رود؛ او به همه ذرات هستی احاطه علمی و وجودی دارد و برپادارنده همه چیز است؛ اگر لحظه ای عنایت خود را از این جهان بردارد، این جهان به کلی نابود می شود؛ خداوند علت ایجاد و بقای جهان است؛ هدایت تکوینی همه موجودات و نیز هدایت تشریحی انسان به دست اوست؛ او روزی آفریده ها را به وسیله اسباب مادی و غیرمادی، تقدیر می کند. این تصویر از خداوند با تصویر معمار بازنشسته ای که لیبرالیسم از خدا ارائه می دهد، به کلی متفاوت است. انسان در جهان بینی لیبرالیستی دارای ویژگی های فردگرایانه است.

مفهوم ایرانی بودن الگو

برای اِتصاف الگوی اسلامی پیشرفت به ایرانی بودن دو وجه متصور است:

^۳ Jun luck

^۴ James kern fiber man

^۵ kapeleston

هفتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ از الگوی پایه به سوی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ نوزدهم و بیستم اردیبهشت ماه ۱۳۹۷

اتصاف الگوی مزبور به ایرانیت بدین لحاظ است که فکر و ابتکار ایرانی این الگو رابه دست آورده است. اسلام در اختیار ملت های دیگر هم بود ولی این ملت ما بوده که توانسته است یا می تواند این الگو را از منابع اسلامی استخراج کند. (بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد). در این صورت الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت الگویی جهان شمول و ثابت برای جوامع اسلامی است که در برابر الگوی توسعه غرب مطرح می شود. این الگو از بخش ثابتهات منابع اسلامی استنباط شده و نشان دهنده مسیر تمدن اسلامی است. در این صورت الگوی مزبور الهام بخش برای جهان اسلام خواهد بود و هر کشور اسلامی می تواند این الگو را بر شرایط فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی خود منطبق کند. چنین الگویی می تواند سند بالا دستی همه برنامه ها و سیاست ها و حتی سند چشم انداز بیست ساله باشد. بی تردید این الگو نمی تواند مشتمل بر عناصر زمانی و مکانی باشد و لذا در سه محور ترسیم وضعیت مطلوب و آسیب شناسی وضعیت موجود و ارائه راهبرد،

روش تحقیق

روش تحقیق این مطالعه بر اساس ماهیت توصیفی-تحلیلی است که روش تحقیقی که در این مطالعه مورد استفاده قرار میگیرد، روش "نظریه پردازی داده بنیاد" میباشد. روش های کیفی، در علوم اجتماعی و انسانی، بسیاری از روش های مختلف را مانند پدیدار شناسی، مردم نگاری، تحلیل گفتمان، روش تاریخی-مقایسه ای و اقدام پژوهی در بر می گیرند که روش شناسی داده بنیاد یکی از آنهاست. نظریه پردازی داده بنیاد، روشی پژوهشی برای تحلیل داده ها در علوم اجتماعی به شمار می رود. اغلب پژوهشگران آن را در میان روش های پژوهش کیفی ذکر کرده اند، هر چند برخی نیز نظریه پردازی داده بنیاد را روشی جامع بر شمرده اند که می تواند از داده های کمی و کیفی برای تولید نظریه استفاده کند (برایمن، ۲۰۰۸). به هر حال این روش یکی از پرطرفدارترین روش ها در پژوهش اجتماعی به شمار می رود و توانسته است توجه بسیاری از پژوهشگران را به خود جلب نماید.

-نمونه برداری نظری

نظریه پردازی داده بنیاد در نمونه برداری داده های موجود از نگرشی منحصر به فرد استفاده می کند که به حساسیت نظری نیز بستگی دارد. در واقع حساسیت نظری در نمونه برداری به شما کمک می کند که در فرآیند هم زمان و زنجیره وار جمع آوری و تحلیل داده ها به منظور بهبود نظریه خود تا هنگام ظهور آنچه داده هایی را جمع آوری و در کجاها آنها را پیدا کنید. در حالیکه نمونه برداری تصادفی یکبار انجام می شود، نمونه برداری نظری فرآیندی مستمر می باشد که بعد از هر تحلیل داده ای تا رسیدن به اشباع نظری صورت می پذیرد. اشباع نظری هنگامی اتفاق می افتد که هیچ داده بیشتری یافت نشود که پژوهشگر به وسیله آن بتواند ویژگی ها و ابعاد مقوله را رشد دهد. با این اوصاف می توان گفت در نظریه پردازی داده بنیاد، نمونه گیری توسط ظهور مفهومی-و نه طرح پژوهشی-به پیش می رود و توسط اشباع نظری-ونه طرح پژوهشی-محدود می شود (فرناندز، ۲۰۰۴). نکته پایانی درباره نمونه برداری نظری، انعطاف پذیری در جمع آوری داده

ها(کشف داده های راهگشای جدید)، افزایش عمق، غلظت و تقویت ایده های ایجاد شده می باشد که پژوهشگر بایستی به آنها توجه کند.

- کد گذاری ها

کد گذاری فرایندی کلیدی در نظریه پردازی داده بنیاد به شمار میرود که طی آن داده های جمع آوری شده، تجزیه و تحلیل می شوند. در کد گذاری با مرور داده های جمع آوری شده، نامها و برچسب هایی به برخی اجزای تشکیل دهنده آنها اختصاص داده می شود که از اهمیت نظری و یا برجستگی خاصی درباره موضوع مورد بررسی برخوردارند. به گفته چارمز (۱۹۹۳): "کدها ابزارهای کوچکی برای نام گذاری، جدا سازی، ترجمه و سازماندهی داده ها به شمار می روند".

- خروجی های نظریه پردازی داده بنیاد عبارتند از:

۱- مفاهیم: به برچسب هایی که به هر پدیده مجزا زده می شود، مفاهیم می گویند. مفاهیم در واقع شالوده اولیه نظریه به شمار می روند و در کد گذاری باز از تطبیق مستمر نشانه ها پدید می آیند.

۲- مقوله: از تطبیق مستمر مفاهیم و یافتن ارتباط آنها با پدیده های مشابه، درست می شوند. یک مقوله ممکن است از ترکیب دو یا چند مفهوم حاصل شود. همانگونه که مشخص است مقوله ها از سطح انتزاع بالاتری نسبت به مفاهیم برخوردارند. در فرایند مقوله پردازی ممکن است یک مقوله به عنوان مقوله محوری در نظر گرفته شود و سایر مقوله ها به آن ربط داده شوند.

۳- فرضیه: نخستین حدس ها درباره روابط میان مقوله ها می باشد

۴- نظریه: نظریه خروجی اصلی نظریه پردازی داده بنیاد به شمار می رود. استراوس و کوربین (۱۹۹۸) نظریه تولید شده در فرآیند نظریه پردازی داده بنیاد را مجموعه ای از مقوله های بسط یافته می دانند که به طور نظام مند از طریق بیان روابط میان آنها برای ایجاد چارچوب نظری که بتواند پدیده های اجتماعی مرتبط و... را شرح دهد، به یکدیگر مرتبط شده اند.

- طراحی مدل

در حقیقت از این مرحله است که داده ها به نظریه تبدیل می شوند و نظریه سازی از اولین تحلیل ها آغاز شده و تا آخرین تحلیل ها ادامه می یابد. یگانه کردن نیز یک عمل متقابل بین داده هاست. اولین قدم در مرحله یگانه کردن، تصمیم گیری در مورد طبقه بندی مرکزی است. طبقه بندی مرکزی- که گاهی طبقه بندی درونی هم نامیده می شود- درون مایه تحقیق را نشان می دهد که محصول یک نوع تجرید است. (ایمان و محمدیان، ۱۳۸۷)

هفتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ از الگوی پایه به سوی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ نوزدهم و بیستم اردیبهشت ماه ۱۳۹۷

در این روش، مطالعه یک پدیده اجازه میدهد که تئوری حاکم بر آن در طول زمان پدیدار شود. در این روش اطلاعات گردآوری شده به مجموعه ای از کدها، کدها به مقولات و مقولات به تئوری تبدیل می شوند.

-ارزیابی، اعتبار سنجی و تصحیح مدل و تئوری:

تصحیح تئوری به دست آمده وقتی رخ می دهد که محقق طرح تئوریک را تدوین کرده است. تصحیح تئوری شامل دو مرحله است: مروری بر طرح برای منطق و ثبات داخلی: یک طرح نظری باید در یک حالت منطقی ارائه شود و دارای ثبات باشد. اگر شکل ها تا حد امکان و در سطح خود واضح و گویا باشند، ثبات و منطق هم همراه خود می آورند؛ اما در برخی موارد، محقق این احساس را دارد که هنوز نیاز به کار بیشتری وجود دارد؛ در این شرایط محقق به عقب برگشته، از شکل های به دست آمده استفاده بیشتری کرده و یادداشت هایش را مرور کند. گاهی اوقات نیز مشکل، نقص در داده ها نیست؛ بلکه زیاد بودن آنهاست که رسیدن به اشباع نظری را مشکل می کند. در این مورد پیشنهاد می شود که داده های اضافی حذف شده و اگر جالب هستند، تحلیل گر باید آنها را در کارهای بعدی دنبال کند. (همان)

اعتبار دادن نظری: اعتبار تحقیقات کیفی در حوزه وصف و تبیین آنهاست و تطابق تبیین مورد نظر با وصف مدنظر خواهد بود؛ به بیانی دیگر باید از خود پرسید آیا این تبیین قابل اعتماد و پذیرفتنی است؟ وقتی صحبت از اعتبار می شود، منظور آزمایش در مفهوم کمی خود نیست؛ بلکه منظور این است که واقعا نظریه از داده ها بیرون آمده باشد؛ اما در هنگام یگانگی کردن، باید طبقه بندی ها با داده ها مقایسه شده یا اینکه یافته ها به پاسخگویان نشان داده شود و عکس العمل آنها مشاهده گردد. نظریه ای که از داده ها مشتق می شود باید برای شرکت کنندگان در تحقیق قابل شناسایی باشد. (همان)

جدول (۱): مقوله ها و مفاهیم مستخرج از کدگذاری محوری به شرح زیر ارائه میگردند:

مقولات	مفاهیم
	<ul style="list-style-type: none"> - معیار اندازه گیری - عوامل اصلی تهدیدات جمعیت - رشد نامتوازن معیت - پیری جمعیت کشور
	<p>مفروضات چهارچوب</p> <p>تهدیدات جمعیتی</p>

هفتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ از الگوی پایه به سوی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ نوزدهم و بیستم اردیبهشت ماه ۱۳۹۷

<p>- سرمایه گذاری های انجام شده در بحث جمعیت کاهش یابد</p> <p>- کاهش جمعیت در اثر افزایش سطح قیمت ها</p> <p>- افزایش تعداد افراد کهنسال</p>	<p>عوامل موثر بر تهدید جمعیتی</p>	
<p>- شاخص درآمد</p> <p>- شاخص توسعه انسانی (HDI)</p>	<p>ساختار تحلیلی کلان برای تهدیدات جمعیتی</p>	<p>تهدیدات جمعیتی</p>
<p>- جمعیت به عنوان عامل رشد اقتصادی در کشورهای هان سوم است.</p> <p>- جمعیت به عنوان یک مانع برای تهدیدات ملی</p> <p>- سیاست کاهش جمعیت به عنوان عامل اصلی تهدید جمعیتی ایران است.</p>	<p>مفاهیم جمعیت در اقتصاد</p>	
<p>- در نظام سرمایه داری، ثروت در دست اغنیا می باشد.</p> <p>- در نظام سوسیالیستی، ثروت در دست دولت می باشد (دولت سالاری)</p> <p>- انباشت ناصحیح سرمایه</p> <p>- عدم ارائه فرصت های برابر اقتصادی</p> <p>- عدم مدیریت در تخصیص بهینه مالی و غیر مالی</p>	<p>گردش ثروت در دست گروهی خاص</p>	<p>تهدیدات دلار در اقتصاد ایران</p>
<p>- عدم استفاده بهینه و کارا از منابع طبیعی و صنایع سنگین در فضای دولت سالاری</p>	<p>رشد نامتوازن ثروت</p>	
<p>مفاهیم</p>		<p>مقولات</p>
<p>- ایجاد فاصله طبقاتی در پی تخصیص ناعادلانه منابع و امکانات اقتصادی</p> <p>- خام فروشی منابع و سرمایه</p> <p>- عدم توجه به مفهوم ارزش افزوده</p>		

هفتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ از الگوی پایه به سوی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ نوزدهم و بیستم اردیبهشت ماه ۱۳۹۷

<p>- نبود عدالت در مصرف و بی توجهی به محرومان</p> <p>- استعمار سیاسی زاینده و محصول توسعه تکاثری</p> <p>- امکان کسب درآمد های نامشروع و حرام</p>	<p>آثار اجتماعی و سیاسی دلار</p>	
<p>- اشتغال همراه با کراهت</p> <p>- مزدوری برای دیگران</p> <p>- فقیر شدن عده ای از افراد جامعه در نتیجه ازدیاد اموال گروهی خاص</p> <p>- فلج شدن زندگی اکثریت و هدر رفتن استعداد ها؛ نتیجه ی تمرکز ثروت در دست عده ای خاص</p>	<p>شکاف طبقاتی</p>	<p>تهدیدات ربا در اقتصاد ایران</p>
<p>- اداره جامعه با درآمد های حاصل از سرمایه ناهمخوان است.</p> <p>- اتلاف سرمایه</p> <p>- حذف ارزش افزوده از منابع</p>	<p>سود و سرمایه</p>	
<p>- الگوی پیشرفت ظرفی دارد و آن اسلامی و ایرانی بودن آن است.</p> <p>- این ظرف اسلامی و ایرانی از هم جدا نیست.</p> <p>- اسلام به ایرانی هویت بخشید و ایرانی نیز موجبات گسترش اسلام را فراهم نمود.</p>		<p>مفهوم اسلامی الگوی پیشرفت</p>
<p>- مهم ترین الگوی و یژه اقتصاد مقاومتی، مردمی سازی این اقتصاد است چنین اقتصادی تحریم ناپذیر اقتصادی است.</p> <p>- یکی از مهم ترین اهدافی که هر جامعه دنبال می کند، رسیدن به رشد و توسعه در همه جوانب می باشد. - پیشرفت عبارت است از فرایند حرکت از وضعیت موجود به سمت وضعیت مطلوب. اسلامی ایرانی پیشرفت، یک الگو با کارکرد هنجاری است؛ یعنی ساختاری است که به توضیح نظریه اسلامی ایرانی پیشرفت، که باید ایجاد شود، می پردازد.</p>		<p>مفهوم الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت</p>

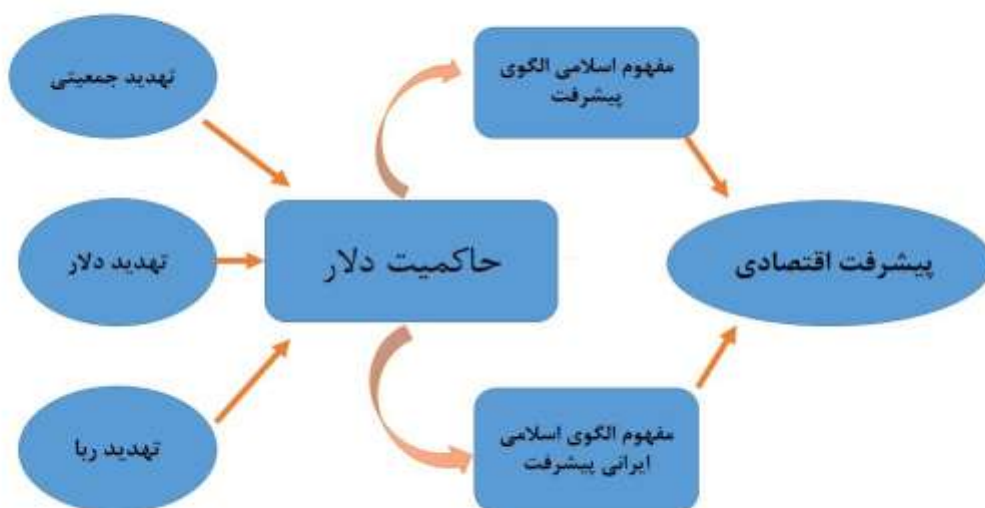
مدل نهایی

مدل نهایی این قسمت شامل پنج مقوله اساسی است که طبق جدول (۱)، تعداد ۳۶ مفهوم کلی را که مستخرج از ۹ کد می باشد، در بر دارد. مدل نهایی این الگو پیشرفت اقتصادی این چنین می باشد که محوریت الگوی پیشرفت اقتصادی پیشرفت در دیدگاه و منظومه فکری حضرت آیت الله خامنه ای (مدظله عالی)، حاکمیت دلار به عنوان مانع اصلی و تهدید اصلی در اقتصاد ایران می باشد. برای رسیدن به این اهداف منتج شده از منظومه فکری این مرجع عظام عالی قدر، باید

هفتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ از الگوی پایه به سوی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ نوزدهم و بیستم اردیبهشت ماه ۱۳۹۷

تحولات و ضروریات اقتصادی وارد مبانی و اصول تهدیدات ملی اقتصاد کشور شوند تا به مفهوم الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت که مورد تاکید اسلام می باشد، برسیم. سپس این مفهوم توسعه ای در بستر عدالت اقتصادی و اجتماعی و می تواند به فعلیت و ظهور برسد و نتایج و آثار آن همان اهداف توسعه ای و پیشرفت اقتصادی مورد تاکید اسلام می باشد که تحقق می یابند.

شکل (۱): نمودار الگوی اسلامی پیشرفت با استفاده از روش کدگذاری داده بنیاد

نتیجه گیری

تا زمانی که اقتصاد کشور ما در تضاد با رفتار و فرهنگ اسلامی ایرانی باشد ما هرگز نمیتوانیم الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و اقتصاد مقاومتی را پیاده سازی کنیم. الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، قله بزرگ پیشرفت را برای ما ترسیم کرده و نقشه راه جامعی برای دستیابی به آن ارائه داده است. هدف این الگو تحقق تمدن اسلامی و الگو شدن در بین سایر ملت ها می باشد. یکی از الزامات اصلی اقتصاد مقاومتی اصلاح نظام پولی و مالی می باشد. اگر به جای بهره بانکی به نرخ سود حاصل از فعالیت های مولد اقتصادی توجه شود و بانک به جای مکانیزم خلق پول، نقش وکیل داشته و واسطه رساندن سرمایه به نیازمندان سرمایه گردد، نظام پولی و مالی اصلاح خواهد شد. در نتیجه به جای عارضه هایی مانند تورم، بیکاری و بحران های اقتصادی، عامل شکوفایی اقتصاد و از طریق کمک مؤثر به فرآیند تولید، باعث حل مشکلات اقتصادی می گردد. نظام پولی اگر از شیطانی بودن به الهی بودن تبدیل گردد، آن گاه پیشرفت اقتصادی محقق می گردد. الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت مسیر و ادامه راهی است که برای ایران طرح ریزی شده است. این الگو با تکیه بر تولید، تلاش و کار، شکوفایی و پیشرفت حقیقی را به ارمغان می آورد، برخلاف اقتصاد سرمایه داری که با تکیه بر بازار

هفتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ از الگوی پایه به سوی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ نوزدهم و بیستم اردیبهشت ماه ۱۳۹۷

پول، برای سیستم خود ارزش حبابی و موهومی ایجاد میکند. نسخه ای مقاومتی که برای اقتصاد ایران تنظیم شده است، نسخه معاصر اقتصاد اسلامی است و توازن و عدالت مورد نظر اسلام را عملی می کند. همچنین شرایط دشمنی همیشگی کشورهای غربی با ایران و جهانبینی خاص کشور ایجاب میکند برنامه اقتصاد مقاومتی به مرحله عمل برسد. پیشرفت اقتصادی، به عنوان یک هدف والا، همواره مورد توجه مکاتب و جوامع مختلف بوده است و هر جامعه ای با توجه به مبانی فکری خودشان، الگوی های پیشرفت توسعه اقتصادی خاص خود را ارائه داده اند. برای نظام جمهوری اسلامی ایران، پیشرفت اقتصادی و رسیدن به اهداف اقتصادی یکی از مهمترین دغدغه ها می باشد و با توجه به ماهیت حکومت مردم سالاری دینی، طبیعتاً نیازمند الگوی پیشرفت اقتصادی متناسب با شرایط کلی جامعه خود می باشد. در این راستا، یکی از الگوهای پیشرفت اقتصادی پیشنهاد شده، الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت می باشد.

منابع و ماخذ

آوینی، سید مرتضی، ۱۳۷۱، توسعه و مبانی تمدن غرب، تهران: مرکز حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس وزارت جهاد سازندگی، مجموعه مقاله سوم.

بخشی دستجردی، رسول، ۱۳۹۵، «نقدی بر قدرت خلق پول در بانک-داری متعارف؛ به سوی استقرار یک الگوی پولی مطلوب در اقتصاد اسلامی»، دومین کنفرانس رویکرد بانکداری اسلامی در تحقق اقتصاد مقاومتی در دانشگاه راجب .

خاندوزی، سیداحسان، ۱۳۹۲، «رویکردهای ناظر به اسلامیت یک الگوی پیشرفت»، دوفصلنامه علمی-پژوهشی مطالعات اقتصاد اسلامی، سال پنجم، شماره دوم، صص ۱۰۵-۱۲۵.

صالحی آسفیجی، نورالله و شیرمهنی، محمد باقر، ۱۳۹۶، تحلیل و آسیب شناسی نظام اقتصاد بدهی با تأکید بر برده داری و جاهلیت مدرن: ارائه الگوی اقتصاد مقاومتی، ف ۵-۷، صص ۱۹۹-۳۲۹.

مقدم، وحید؛ جانیپور، محمد؛ خلیلی، علی، ۱۳۹۵، «الگوی بازار قرض الحسنه بر اساس تحلیل محتوای آیات قرآن»، فصلنامه علمی پژوهشی اقتصاد اسلامی، سال ۱۷، شماره ۶۵، ۱۳۹۶، صص ۳۳-۶۱.

Alikhani, Hossein, (۲۰۰۰) Sanctioning Iran: Anatomy of a Failed Policy, London, I.B. Tauris & Co. Ltd.

Baumol, W. J. (۱۹۶۷); "Macroeconomics of unbalanced growth: the anatomy of urban crisis", American Economic Review, ۵۷(۳): ۴۱۵-۲۶.

Brus, D. (۱۹۹۸); "Baumol's Disease in the Netherlands", Bureau for Economic Policy Analysis, Policy Paper; No. ۴.

Hexner, Ervin, (۱۹۵۹) Interpretation by Public International Organizations, American Journal of International Law, No. ۵۳.

Lastra, Rosa M, (۲۰۰۵) Legal Foundations of International Monetary Stability, Oxford, Oxford University Press.